

Rapport - Anbefalinger inden for pakkedistribution - BAU transport og engros

Udarbejdet af:
Jan Rasmussen, CRECEA A/S

November 2018

Indholdsfortegnelse

side

Indledning	3
Anbefaling.....	4
Udfordringer	5
Vægtgrænser	5
Oplysning om vægt.....	5
Løst lastet trailer eller container	5
Egenskaber	6
Første håndtering	6
Tekniske hjælpemidler	6
Flow	6
Variation i mængde	7
Tilsyn.....	7
Branchetilpasset løfteguide.....	7

Rapport - anbefalinger inden for pakkedistribution

Indledning

Pakkedistributionsbranchen har de sidste 10 år mærket en gradvis vækst i antallet af ekspederede pakkeforsendelser. Det er specielt den danske, og ikke mindst den udenlandske internethandel, der står bag en stor del af væksten af pakkeforsendelser.

Over de seneste år har væksten imidlertid været stærkt tiltagende og branchen som helhed forventer en yderligere kraftig vækst i de kommende år.

Håndtering af internationale pakkeforsendelser i forhold til danske arbejdsmiljøregler stiller store krav til pakkedistributionsvirksomhederne.

Rapportens mål er at opsamle de praktiske erfaringer, der er gjort inden for pakkedistributionsbranchen og give et overblik over de væsentligste udfordringer ved håndtering af pakkeforsendelser i Danmark.

Rapporten beskriver desuden en række anbefalinger til det videre arbejde med håndtering af pakkeforsendelser.

Anbefaling

Der er behov for, at der gennem branchevejledningsmateriale tilkendes acceptable branchetilrettede metoder til håndtering af tunge pakkeforsendelser. Det skal nærmere undersøges, hvordan branchetilrettet risikovurdering og instruktion i god arbejds- og løfteteknik kan udformes og formidles.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende:

- At der gennem BAU transport og engros branchevejledningsmateriale "Teknisk katalog" sættes fokus på sikre og egnede tekniske hjælpemidler til brug på pakketerminaler og ved udbringning/ afhentning af pakkeforsendelser ved kunder.
- At der gennem BAU transport og engros branchevejledningsmateriale sættes fokus på egnede instruktioner i risikovurdering af håndtering af pakkeforsendelser - både med fokus på manuelle håndtering og brug af egnede tekniske hjælpemidler.
- At der gennem BAU transport og engros branchevejledningsmateriale sættes fokus på instruktionsmateriale for manuel håndtering af pakkeforsendelser - løft, skub og træk.

Udfordringer

Vægtgrænser

Pakkedistributionen i Danmark varetages af flere store og mellemstore virksomheder. De største pakkedistributionsvirksomheder er internationale og anvender internationale referencerammer og guidelines i forhold til fx typer af lastbærere, pakkehøjder, volumen og vægtgrænser for de enkelte pakkeforsendelser.

Flere af de internationale virksomheder anvender op til ca. 32 kg som grænse for, hvornår en pakkeforsendelse skal vurderes som tung/gods og dermed skal special håndteres.

I forhold til danske løfteregler er ca. 15 kg grænsen for, hvornår en pakkeforsendelse skal vurderes som tung.

Forskellen i definition og forståelsen af tunge løft i forhold til danske arbejdsmiljøregler giver en praktisk udfordring i forhold til sikker håndtering af pakkeforsendelserne i Danmark.

Oplysning om vægt

Der er ikke etableret en international forståelse for samt kontrol af at mærke pakkeforsendelser med en let aflæselig vægtangivelse. Det kan derfor ikke forventes, at alle pakkeforsendelser er mærket med vægt ved modtagelsen i Danmark. De pakkeforsendelser der er vægtmærkede kan modsat være mærket med ukorrekte vægtangivelser, da kunden ikke altid oplyser den rigtige vægt for at spare på portoen.

Ved førstegangshåndtering er det derfor som udgangspunkt medarbejderen der skal risikovurdere vægten inden den håndteres. Forsendelser kan herefter vejes og vurderes i forhold til danske arbejdsmiljøregler for løft. Vægt kan blive påført eller tunge pakkeforsendelser kan blive frasorteret til special håndtering.

Løst lastet trailer eller container

Flere af de større internationale pakkedistributionsfirmaer transporterer pakkeforsendelser på vejen i løst lastede trailere eller løst lastede containere. Trailere og containere kan have meget varierede fysiske mål i både højde, dybde og bredde. De faste fysiske rammer giver begrænsede pladsforhold for den manuelle håndtering såvel som for muligheden for anvendelse af egnede tekniske hjælpemidler.

Fælles for trailerne og containere er, at de lastes og losses fra bagsmækken og pakkeforsendelserne stables i løs form i op til ca. 2,4 meter højde.

Ved flytransport af pakkeforsendelser anvendes der primært løst lastede flycontainere. Flycontainere fungerer i et internationalt miljø og er tilpasset i størrelse og form, så de bedst muligt kan udfylde lastrummet i den specifikke flytype de anvendes i.

Derimod tilgodeser designet ikke nødvendigvis passende pladsforhold til de medarbejdere der skal laste eller losse. Der stilles krav til at pakkeforsendelsernes placering og vægtfordeling i flycontaineren både tilgodeser flysikkerheden og fx en passende arbejds højde - krav, der ikke nødvendigvis harmonerer.

Egenskaber

Pakkeforsendelserne kan være sammensat af både erhvervspakker og private pakker. Vægten kan være meget varierende og vægtoplysninger kan være upålidelige, da de som oftest er baseret på kundens oplysninger.

Størrelse (volumen), form og vægtfordeling kan variere. Typisk er en pakkelaast sammensat af mindre brev-pakker, større og mindre papkasser, træ- eller plastkasser og længere eller ukurante former af forsendelser. Emballagens egenskab kan være meget varierende. Fx kan utætheder, bånd, indpakkingsudformning (ingen plane flader) og dårlig emballage kvalitet (tyndt papir, plast, sækkelærred, dårlig pap kvalitet mv.) gøre pakken uegnet til håndtering med vakuum.

Første håndtering

Ved modtagelse af løst lastede trailere og containere fra udlandet arbejdes der som udgangspunkt under de forhold afsenderen (3. land) leverer. Pakkeforsendelser vil være pakket og mærket, som det er accepteret i afsenderlandet. Når først pakkeforsendelserne er kommet på bånd i terminalen, kan de vægtkontrolleres og mærkes efter behov.

Modtagelse og afsendelse af løst lastede trailere og containere på nationalt niveau kan, som udgangspunkt, aftales og planlægges så håndtering af pakkeforsendelserne kan finde sted inden for arbejdsmiljøreglerne for manuel håndtering.

Tekniske hjælpemidler

Der er udviklet en række tekniske hjælpemidler til brug for losning og lastning af artikler til og fra trailere og containere. Fælles for flere af de tekniske hjælpemidler er, at de er designet til at håndtere homogene artikler - enten løst lastede eller på lastbærere. Ligeledes er de ofte designet til brug på faste lokationer, eller på steder og hvor det kan aftales med afsender eller modtager af forsendelserne.

Til løst lastede trailere og containere findes kun et smalt udvalg af tekniske hjælpemidler. Primært tekniske hjælpemidler der er baseret på skub og træk af de artikler, der skal håndteres. Fælles for disse tekniske hjælpemidler er, at de er egnede til og sikker i brug for medarbejderen samt til håndtering af uhomogene artikler, hvor emballage kvalitet og vægt kan være ukendt.

Flow

Transport af pakkeforsendelser fra trailer/container til kunden skal ses som et flow. Pakketerminaler anvender flere tekniske hjælpemidler til intern transport. Det er typisk transportanlæg med bælte eller rullebånd, hvor pakkeforsendelser enten sorteres automatisk, semiautomatisk eller ved, at der manuelt skubbes rundt med forsendelserne eller der udføres manuelle løft.

Ved udbringning eller afhentning af pakkeforsendelser anvendes der meget få tekniske hjælpemidler. Ofte anvendes mindre lastbiler uden lift og pakkeforsendelser håndteres manuelt eller på simple tekniske hjælpemidler som fx sækkevogne.

Meget forskelligartede afhentningsforhold fx i forhold til køreveje, parkeringsmuligheder, løft til og fra lad, ujævnt eller blødt transportunderlag, trapper, kanter mv. giver fysiske hindringer og stiller krav om anvendelse af specifikt egnede tekniske hjælpemidler.

Det er i den sammenhæng vigtigt at fokusere på, at egnede tekniske løsninger, der muliggør transport og håndtering af tungere emner, skal kunne fungere under hele pakkeforsendelsens transport - fra container til kunde og retur.

Variation i mængde

Der kan være store variationer i mængden af pakkeforsendelser i forhold til den enkelte dag og i forhold til de enkelte kunder. Det stiller store krav til organisering og den enkelte medarbejders evne til risikovurdering af arbejdets tilrettelæggelse, fleksibilitet og tilpasningsevne både i pakketerminalen og i forbindelse med udbringning.

Instruktion i risikovurdering og arbejdets udførelse i forhold til uventede situationer kan i den sammenhæng være meget vigtig.

Tilsyn

Arbejdstilsynet tilsyn med pakkedistributionsbranchen har vist, at der fortsat er udfordringer med at sikre et acceptabelt arbejdsmiljø - specielt i forhold til tunge løft, bæring og den samlede daglige løftemængde. Udfordringerne er både på pakketerminalerne og i forbindelse med udbringning og afhentning af forsendelser hos kunder.

Branchetilpasset løfteguide

Der er i pakkedistributionsbranchen en bred anerkendelse af, at der findes egnede og effektive tekniske hjælpemidler til håndtering af en stor del af den uhomogene pakkevolumen der håndteres på pakketerminalerne. Der er bred enighed om, at uhomogene pakkeforsendelser lettest håndteres med tekniske hjælpemidler, der er baseret på skub og træk. Tekniske hjælpemidler der er baseret på løft fx med krog eller vakuu vurderes generelt som mindre egnede eller usikre i brug.

På samme tid savner branchen anerkendelse af, at der findes en restmængde af pakkeforsendelser (internationale pakker), hvor fx høj vægt eller dårlige emballageegenskaber bevirker, at de tekniske hjælpemidler ikke kan anvendes og hvor branchen derfor står uden redskab.

Branchen savner i den sammenhæng en branchetilrettet løfteguide, der kan an vise særligt risikovurderede arbejds- og løfteteknikker til undtagelsesvis brug ved håndtering af pakkeforsendelser, hvor der ikke findes egnet tekniske hjælpemiddel til rådighed. Fx aftalte to-mandsløft og instruktion i brug af risikovurderingsteknikker til særlige løft.

Brancheguiden skal kunne danne grundlag for en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuld forsvarlig anvendelse og være accepteret af Arbejdstilsynet.

Ligeledes bør brancheguiden indeholde en branchetilrettet risikovurderingsmodel for sikkert metodevalg af arbejdsteknik og løfteteknik, samt en guideline for, hvordan instruktion i god arbejds- og løfteteknik kan udformes og effektivt formidles.